
Kommissorium for VAMiS

Videnscenter for Afhjælpning af Misbrugsproblemer blandt Særlige målgrupper

Baggrund for projektet

Erfaringer i Ældre- og Handicapforvaltningen viser, at problemer med misbrug blandt borgere med funktionsnedsættelser (efterfølgende betegnet "særlige målgrupper") gennem en årrække har været tiltagende. Kendetegnende for borgerne i de særlige målgrupper er, at de ikke profiterer af en traditionel behandlingstilgang og/eller bliver afvist af det etablerede behandlingssystem, da de ikke kan indgå i den behandling, der tilbydes. Blandt de væsentligste forklaringer på dette er, at den traditionelle behandlingstilgang er målrettet borgere på "normalområdet" og dermed indebærer, at borgeren skal være i stand til at reflektere over egne handlinger eller omsætte det de lærer i daglig praksis. Et krav som kun de færreste af borgerne i de "særlige målgrupper" kan imødekomme. De "særlige målgrupper" af misbrugere er derfor kendetegnet ved, at være særdeles ressourcekrævende, idet de let "falder mellem to stole" og dermed cirkulerer rundt i det offentlige system.

I takt med stigningen i antallet af misbrugere, har der derfor tillige vist sig et øget behov for iværksættelse af en mere målrettet indsats til afhjælpning af misbrugsproblemerne blandt de "særlige målgrupper". Udfordringen med misbrug blandt de "særlige målgrupper" og den samtidige mangel på målrettede tilbud er ikke kun gældende i Aalborg Kommune, men på landsplan i det hele taget. En arbejdsgruppe har på den baggrund undersøgt, hvor langt andre lande er kommet på området, og er i den sammenhæng kommet frem til, at Holland er det europæiske land, som er længst i metodeudviklingen i forhold til afhjælpning af misbrug og misbrugsproblemer blandt "særlige målgrupper".

Efter Ældre- og Handicapudvalgets studietur til Holland i foråret 2013 er vurderingen, at de hollandske metoder og socialpædagogiske tilgange kan tilpasses en dansk kontekst og dermed være meget fordelagtige at tage udgangspunkt i, i forhold til udvikling af en dansk model til udredning af afhjælpning af misbrug blandt "særlige målgrupper".

Indsatsen skal foregå ambulant og derfor skal borgeren ikke flytte for at deltage i indsatsen. Derimod tilbydes det at komme ud til borgeren eller at de kommer på det som har fået navnet Videnscenter for Afhjælpning af Misbrugsproblemer blandt Særlige målgrupper (kaldet VAMiS). Udover afhjælpning af misbrugsproblemer blandt særlige målgrupper vil VAMiS varetage kompetenceudvikling for medarbejdere.

Formål

På videnscentret er der udredning og forløb til særlige målgrupper gennem motivationssamtaler, et lærings- og mestringsprogram og forskellige fagterapier. Derudover er der en kompetenceenhed, der har en koordinerende funktion i forhold til den "særlige målgruppe" af misbrugere, samt har til opgave at opkvalificere medarbejderne i forvaltningen. VAMiS henvender sig primært til de af Ældre- og Handicapforvaltningens borgere, der ikke vil kunne indgå i den etablerede misbrugsbehandling, men derimod har behov for en massiv pædagogisk udredning og indsats. Den pædagogiske tilgang vil derfor være grundstenen i indsatsen, mens selve afhjælpningen af borgerens

misbrugsproblemer alene vil udgøre en del af forløbet. Da afhjælpningen af de "særlige målgruppers" misbrug foregår ambulante, vil der således ikke være behov for at flytte borgeren eller oprette døgnpladser.

En udredning og afhjælpning af misbrugsproblemer blandt borgere i de "særlige målgrupper" vil i henhold til de hollandske resultater på området, forbedre borgernes livskvalitet og -muligheder betragteligt.

Desuden er det forventningen, at en succesfuld afhjælpning af misbrugsproblemerne vil sikre, at borgeren bliver bedre i stand til at klare sig med mindre støtte eller i et mindre indgribende tilbud. For borgere, der lever på kanten af loven, vil det tillige medføre mindre kriminalitet. Borgere vil endvidere ikke længere cirkulere rundt i det offentlige system, men kan efter udredningen modtage et relevant og målrettet tilbud.

For den del af VAMiS, der er koncentreret om kompetenceudvikling for medarbejdere i Ældre- og Handicapforvaltningen, er formålet, at ansatte opnår kompetencer til at afhjælpe misbrugsproblemer. På den måde får de et fælles sprog om misbrug og afhjælpning og dermed et fundament til at levere en god og effektiv indsats.

Succeskriterier

Borgerrettede succeskriterier

- Reduceret misbrug
- Forbedret livskvalitet
- Færre konflikter
- Større retssikkerhed for de domfældte udviklingshæmmede

Medarbejderrettede succeskriterier

- Bedre kompetence til at håndtere misbrugsproblematikker
- Fælles tilgang og forståelse
- Færre arbejdsskader og mindre vold
- Bedre trivsel

Økonomiske succeskriterier

- Mindre støtte behov og dermed behov for et mindre indgribende tilbud
- Færre sygehusindlæggelser blandt borgere
- Reduceret behov for hjælpemidler og praktisk hjælp
- Fald i sygefravær blandt medarbejdere

Driftsmål:

- Konstant mellem 30-40 borgere i tilknytning til VAMiS
- 40 årlige udredninger
- Mellem 30-50 årlige undervisningsdage

Der vil være en løbende opmærksomhed på de opstillede succeskriterier og en afsluttende evaluering. I den forbindelse kan der eventuel blive benyttet før og efter vurderinger fra VUM. Der vil desuden være fokus på en kontinuerlig videnopsamling for at forbedre indholdet i VAMiS.

Organisering

VAMiS er et 3-årigt projekt, der er organiseret med en styregruppe, en projektgruppe og en referencegruppe, der er gennemgående i hele projektperioden. Derudover er der i opstartsperioden tilknyttet 6 arbejdsgrupper. Arbejdsgrupperne vil blive nedlagt efterhånden som deres opgave er løst. Der vil undervejs i projektperioden være mulighed for at etablere andre arbejdsgrupper.

VAMiS bliver tilknyttet Fagcenter for Særlige Tilbud i Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg Kommune, der varetager den daglige ledelse af centret.

Styregruppen:

Jan Nielsen (formand og projektejer), Alice Aagaard Hagemann, Ove G. Jensen,

	Kirsten Larsen og Maya Appel (projektleder)
Projektgruppen:	Kirsten Larsen, Linda Primdahl/Hans Jacobsen, Alice Gade, Stig Stavnskær Pedersen fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, Marjo Spetzler, Carsten Henriksen, Carsten Lindegaard Johansen, Steen Balle og Maya Appel
Referencegruppe:	Kirsten Larsen, Henrik Flyvbjerg, Vibeke Lydersen, Vibeke Elise Jensen, Ole Nørmølle, Ellen Jensen fra Ældrerådet, Lotte Mørkhøj fra Handicaprådet og Maya Appel
Arbejdsgruppen De fysiske rammer:	Kirsten Larsen, Alice Gade og Anne Louise Dall
Arbejdsgruppen Indsatsen og tilgangen:	Linda Primdahl, Hans Jacobsen, Alice Gade og Marie Stilling. Gruppen inddrager andre ad hoc.
Arbejdsgruppen Koncept for kompetenceudvikling:	Linda Primdahl, Morten Berg Møller/Marianne Hedebrandt, Per Andersen, Carsten Henriksen, Jens Martin Hansen, Anne Oppelstrup og Maya Appel
Arbejdsgruppen Partnerskaber og samarbejdsparter:	Charlotte Egeblad, Linda Primdahl og Maya Appel
Arbejdsgruppen PR og informationsmateriale:	Vinni Sørensen og Maya Appel
Arbejdsgruppen Økonomi og henvisningsprocedurer:	Kirsten Larsen, Dorthe Bruun Jakobsen, Thomas Lohman, Ann Lindgård Petersen, Jytte Bønding og Maya Appel

Tidsramme frem til opstart af VAMiS samt milepæle for projektperioden

Tidsramme for de overordnede opgaver i forbindelse med etableringen af VAMiS frem til medio 2014.

Milepæle for hele projektperioden er markeret med fed skrift.

September 2013:	Færdigudarbejdet projektorganisering, kommissorium og tidsplan
September 2013:	Færdigudarbejdet pressestrategi
10. oktober 2013:	Godkendelse af VAMiS i budgetaftale
November 2013	Skitse for udredning og for lærings- og mestringsprogram
November 2013:	Samarbejdsaftale med tilbud i Holland i forhold til køb af deres koncept og uddannelsesforløb og koncept
November 2013:	Forslag til fysiske rammer for VAMiS
December 2013:	Beslutning om godkendelse af VAMiS i Ældre- og Handicapudvalget
December 2013:	Plan for 2014
December 2013:	Fastlæggelse af ansættelsesprocedurer
Ultimo 2013:	Godkendelse af samarbejdsaftale med tilbud i Holland i forhold til køb af deres koncept og uddannelsesforløb og koncept
Januar 2014:	Færdigudarbejdet koncept for kompetenceudvikling/uddannelse på tilbuddene
Januar 2014:	Samarbejdsaftale med vidensmiljøer
Januar 2014:	Ansøgninger til pulje og fonde
Januar 2014:	Lærings- og mestringsprogram er færdigudarbejdet
Januar 2014:	Koncept for udredning
Januar 2014:	Fastlagte henvisnings/visitationsprocedurer

Primo 2014:	Godkendelse af lærings- og mestringsprogrammet, koncept for udredning af plan for samarbejde og fonde/puljer og læringsinstitutioner, koncept for kompetenceudvikling
Februar 2014:	Færdigudarbejdet introprogram for nye medarbejdere
Februar 2014:	De fysiske rammer klar til ibrugtagning
Marts 2014:	Opstart af nye medarbejdere
Marts 2014:	Samarbejdsmodel mellem tilbuddene, hvorfra der er borgere og VAMiS
Marts 2014:	Samarbejdsaftale mellem Misbrugsafsnittet og VAMiS
Marts 2014:	Plan for den kommende projektperiode
1. april 2014:	Opstart af VAMiS
Ultimo 2014:	Godkendelse af status for 2014 og plan for 2015
Ultimo 2015:	Godkendelse af midtvejsevaluering
Ultimo 2016:	Godkendelse af revideret koncept for udredninger, lærings- og mestringsprogram, visitations- og henvisningsprocedurer
Ultimo 2016:	Styregruppen har godkendt plan for projektafslutning og plan for eventuel videreførelse af VAMiS som driftsorganisation
Primo 2017:	Styregruppen har godkendt slutevaluering og projektorganisationen nedlægges

Økonomi

For Aalborg Kommune vurderes der indenfor en kort årrække at være betydelige besparelser at hente ved at afhjælpe misbrug blandt de "særlige målgrupper". For at sikre den faglige og økonomiske bæredygtighed i VAMiS, foretages en "investering" på 3,5 mio. kr. årligt i den 3-årige projektperiode. Herved sikres der grundlag for ansættelse af medarbejdere med forskellige kvalifikationer og kompetencer inden for socialpædagogik, misbrugsafhjælpning, psykologi mv.

Eftersom der er tale om et projekt med en hel ny tilgang og pædagogisk afhjælpning af misbrug vil der blive undersøgt om der kan søges pulje- og fondsmidler til projektet.

Der er undervejs en opmærksomhed på, hvordan der kan etableres en økonomisk bæredygtig og driftssikker organisation.

Samarbejdsparter

Den etablerede misbrugsbehandling i Aalborg Kommune varetages i Misbrugsafsnittet i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Skillelinjen mellem Misbrugsafsnittet og VAMiS, vil umiddelbart være således, at Misbrugsafsnittet fortsat vil varetage misbrugsbehandling i den traditionelle og lovgivningsmæssige forstand, mens VAMiS vil henvende sig til de "særlige målgrupper" af misbrugere, med behov for en massiv pædagogisk udredning og indsats. Der er etableret et samarbejde mellem Misbrugsafsnittet og VAMiS, og der er aftalt at holde koordinerings- og samarbejds møder i løbet af hele projektperioden.

Aalborg Kommune er med planerne om oprettelse af VAMiS forgangskommune i Danmark, hvilket allerede har skabt stor opmærksomhed fra Socialstyrelsen, KL, andre kommuner og ikke mindst handicap- og brugerorganisationerne, der hilser initiativet meget relevant og velkomment. Tanken er, at den opmærksomhed, som planerne har skabt, skal anvendes som afsæt til indgåelse af relevante samarbejdsprojekter med eksterne aktører, samt til profilering og salg af tilbuddet og undervisning til andre kommuner mv.